

Guus Goorhuis op zijn favoriete locatie in de buurtschap Volthe. Hier stond de ringwalburcht De Hunenborg, een van de oudste kastelen van Nederland. Robin Hilberink

Regio

🕒 5 min.

'De geschiedenis van Twente heeft te veel mythes'

Guus Goorhuis (70) neemt na zeventien jaar afscheid van het 'Jaarboek Twente', dat doet hij bij de nieuwste uitgave

Twente is rijk aan historische musea en verenigingen. Toch is de samenhang soms ver te zoeken. Guus Goorhuis, zeventien jaar lang een van de stuwende krachten achter het Jaarboek Twente, pleit bij zijn afscheid voor meer eenheid en samenwerking. Waar blijft het grote verhaal van Twente?

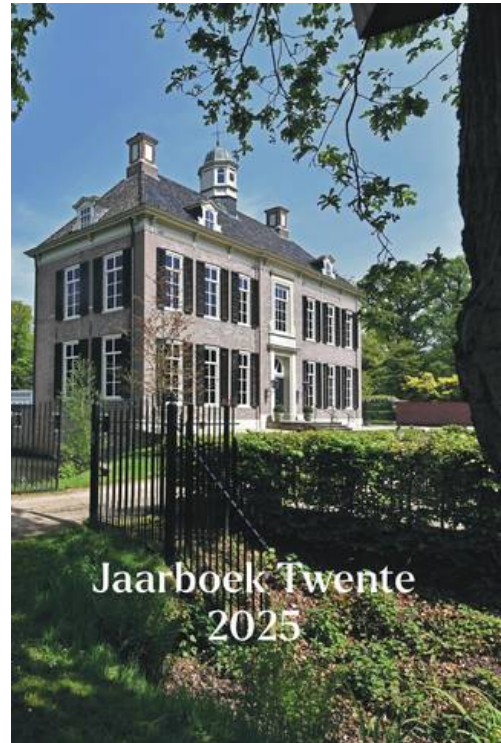
HERMAN HAVERKATE

Herman Haverkate

Denekamp

Hij fietst er regelmatig even langs. In de buurtschap Volthe, verscholen in het landschap langs het kanaal Almelo-Nordhorn, gaapt een leegte die hem steeds opnieuw weer raakt. Daar, op een reusachtige open plek tussen de bomen, stond een van de oudste kastelen van Nederland: ringwalburcht De Hunenburg.

"Eigenlijk is er helemaal niets te zien", zegt Guus Goorhuis. "Geen sporen, geen monument of wat dan ook. Alleen het landschap. Ik ben helemaal geen romanticus, maar toch verlies ik mezelf onmiddellijk als ik er kom. Juist door die leegte wordt het verleden aantrekbaar. Mensen zie je er zelden. Bijna niemand kent deze plek. Hoewel ik dat het liefst zo zou willen houden weet ik ook dat hier een van de kernproblemen ligt van de Twentse geschiedenis: er is nog heel veel bewaard, maar te weinig mensen weten ervan."

Nedersaksische Uitgeverij

Jaarlijkse staalkaart

Goorhuis (70) zegt het bij zijn afscheid als redactievoorzitter en eindredacteur van het Jaarboek Twente, de jaarlijkse staalkaart van de regionale geschiedschrijving. Zeventien jaar trok hij de kar, waarvan de laatste twaalf jaar in een leidende positie. De presentatie van het nieuwste jaarboek morgen is tevens zijn afscheid. De vraag hoe het Twentse erfgoed wordt bewaard, begrepen en doorgegeven is de rode draad van een bijeenkomst die vrijdagmiddag wordt gehouden in het Rijssens Museum.

"Toen ik in 2007 werd gevraagd bestond het jaarboek 46 jaar. Het was en is een instituut, een van de weinige bindende en centrale punten in het sterk versplinterde landschap van de geschiedschrijving in Twente. Bekende namen zoals Johan Buursink, Bernard Plegt en Gerard Bartelink namen in 1961 het initiatief. Sindsdien is het elk jaar verschenen, met steeds wisselende auteurs en een vaste redactie die de inhoud en continuïteit bewaakt."

Goorhuis is geen beroepshistoricus, maar geschiedenis heeft altijd zijn interesse gehad. Zijn benoeming in 1976 tot organist van de Plechelmusbasiliek in Oldenzaal maakte die interesse alleen maar groter.

Nieuwsgierig

"Als je tussen zulke oude muren mag werken, dan kun je niet om het verleden heen. Net als bij De Hunenborg, het is er gewoon. Nieuwsgierig was ik al en daar werd die nieuwsgierigheid nog eens versterkt. Geschiedenis begint bij mij ook altijd in het heden. Je wilt weten waarom bepaalde dingen zijn zoals ze zijn. Zo werken we ook bij het jaarboek. We beginnen altijd in het nu. Hoewel we over het verleden schrijven, schrijven we net zoveel over de tijd."

De laatste jaren waren er actuele thema's: de wording van de Twentse binnensteden bijvoorbeeld of het slavernijverleden, maar ook vier jaar geleden de rol van de vrouw in de Twentse geschiedenis. "Dan kom je erachter dat veel, zo niet alles, heeft gedraaid om mannen. We hebben heel veel verrassende dingen ontdekt. Toen alles klaar was leefde bij ons allen de wens om dit een van de komende jaren nog eens over te doen."

Voor het nummer van dit jaar maakte Goorhuis samen met Aukje Krommendijk, oud-conservator van De Museumfabriek (voorheen TwentseWelle), een rondgang langs een aantal historische verenigingen en musea in de regio. De museumdichtheid (35 musea) bleek hoog, net als het aantal heemkundige verenigingen en andere instellingen (ruim 40). Tegelijkertijd, zo stelden de auteurs vast, is de versnippering groot en ontbreekt bij veel instellingen het bredere, regionale perspectief.

Rijk en veelkleurig

"Wat je ziet is een rijk en veelkleurig mozaïek. Honderden vrijwilligers op al die plekken houden alles in stand. Maar samenwerking is er nauwelijks. Iedereen is, om hele begrijpelijke redenen overigens, vooral gericht op de eigen lokale geschiedenis en de bescherming van het eigen erfgoed. Om daaruit een gemeenschappelijke geschiedenis van Twente te destilleren is buitengewoon lastig. De versnippering is te groot."

Centrale plek is noodzaak

Als stap naar een mogelijk nieuwe toekomst ziet Goorhuis de oprichting van een Twentse Historisch Centrum als noodzaak. "Een centrale, bindende instelling waar je terecht kunt voor al je vragen op het gebied van de Twentse ge-

schiedenis is er niet. De Museumfabriek in Enschede zou die functie kunnen hebben. Daar bevindt zich de collectie van de Oudheidkamer, de grootste historische verzameling van Twente. Ook andere collecties en archieven zouden daar een plek moeten krijgen. Op dit moment gebeurt het nog te vaak dat ze verdwijnen naar elders, soms zelfs naar archieven buiten de regio."

Behalve voor de komst van een Twents Historisch Centrum en Archief pleit hij ook voor beter en serieuzer wetenschappelijk onderzoek. "Er zijn in de Twentse geschiedenis nog te veel mythes. Op de een of andere manier worden die ook nog steeds in stand gehouden. Ik heb dat bijvoorbeeld gemerkt in al die jaren dat ik me met de geschiedenis van Oldenzaal bezighield. Er wordt in Twente nog te veel geleund op oude, overgeleverde verhalen. Serieus historisch onderzoek is ook in Twente heel hard nodig."

Een bescheiden wonder

Dat er een Jaarboek Twente is gekomen beschouwt hij nog steeds als een bescheiden wonder. "En dat bedoel ik positief. Eindelijk, met het jaarboek kwam er in die eindeloze lappendeken iets gemeenschappelijks, een baken waarin iedereen met een beetje goede wil iets van zichzelf kon herkennen. Nieuwe, jongere mensen nemen de fakkel nu over. Ik geloof in de toekomst van dit blad. 'Bewaarn, begriepn en vedan goan' staat dit jaar op een van de eerste pagina's. Dat blijft nodig, in deze verwarrende tijden wellicht meer dan ooit."